

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm
registrator@naturvardsverket.se

Ulriksdal 13 april 2016

Världsnaturfondens remissvar för femårig plan för genetisk förstärkning av varg (NV-02544-15)

Världsnaturfonden WWF anser att det är viktigt att en plan utarbetas för genetisk förstärkning av varg. De senaste årens utredningsresultat inom detta område är väl sammanfattade och beskrivna och utgör en bra grund för det vidare arbetet.

En brist i planen är att de åtgärder som föreslås är osystematiskt uppbyggda och förklarade (åtgärdsförslag sidan 10, bilaga 1 sidan 14). Åtgärdsförslaget blandar olika åtgärder i renkötselområdet och i områdena i Mellansverige där varg redan finns etablerad. Det är också otydligt om förslagen är idéer eller fastslagna åtgärder om vad som kan eller ska göras. WWF anser också att tillvägagångssättet behöver struktureras upp för när en genetiskt viktig varg upptäcks eller etablerar sig i ett revir, den texten saknas nu. En otydlighet är också om kostnader är tänkta att täckas via befintliga medel eller om nya sådana behövs.

WWF har sedan länge påpekat att förvaltningslagstiftning och förvaltningsplanen för varg måste göras om för att få en långsiktig, förutsägbar och tydlig förvaltning. Senast påpekas detta i remissvaret om redovisning av regeringsuppdrag om kronhjort till Näringsdepartementet¹. Den här föreslagna planen om genetisk förstärkning är en viktig pusselbit i denna förvaltning men blir effektiv först då helheten bakom den är det. Det helhetstänk som WWF föreslår är viktigt för att minska rovdjurskonflikterna, effektivt kunna förebygga skador på tamdjur samt få en acceptans för arbetet med den genetiska förstärkningen.

Svar på frågor i remissunderlaget:

1. Finns det ytterligare åtgärder som enligt er bedömning kan bidra till att nå målet att få genetiskt viktiga vargar att reproducera sig utöver de som anges i planen?

WWF anser att åtgärdsförslaget och bilaga 1 (åtgärdsförslag sidan 10, bilaga 1 sidan 14) ska omarbetas för att göra förslaget lättare att förstå och få acceptans för. Bilagan bör inarbetas under punkten åtgärder. Ett nytt avsnitt bör också införas under åtgärder som behandlar tillvägagångssättet när genetiskt viktig varg upptäcks eller etablerar sig i ett revir. Detta redogörs för nedan. Om dessa ändringar genomförs kommer det att göra det lättare att uppnå målet att få genetiskt viktiga vargar att reproducera sig. En omarbetning av åtgärdsförslaget är nog också en förutsättning för att nå framgång.

2. Ger bilaga 1 tillräckligt stöd för bedömning av hur genetiskt viktiga vargar bör hanteras? (Läs bilaga 1 tillsammans med PM "En värdering av genetiskt viktiga vargar i Skandinavien).

WWF anser att åtgärds paketet ska omarbetas (sidan 10) och det innebär också att bilaga 1 (sidan 14) måste omarbetas. En brist i planen är att de åtgärder som föreslås är osystematiskt uppbyggda och förklarade (sidan 10 och 14). Åtgärdsförslaget blandar olika åtgärder i renkötselområdet och i områdena i Mellansverige där varg finns etablerad. Detta hålls dock isär tydligt i bilaga 1. Det är dock otydligt om förslagen är idéer eller fastslagna åtgärder om vad som kan eller ska göras. WWF anser också att tillvägagångssättet när genetiskt viktig varg upptäcks eller etablerar sig i ett revir måste beskrivas. Visserligen kan vissa åtgärder behöva göras snabbt, men så som förslaget är utformat i både åtgärdsförslaget och i bilaga 1 ställs de berörda inför färdiga åtgärder innan någon diskussion har hållits när det är konstaterat att en värdefull varg finns på platsen. Det är viktigt att ha en flexibilitet i vad som skall göras eftersom förutsättningarna varierar vilket det inte känns som förslaget har idag. Innan åtgärder sätts in bör det vara en dialog med berörda parter för att försöka nå en bra kompromiss som är acceptabel för alla inblandade.

WWF föreslår följande innehåll i avsnittet åtgärder:

- A. Naturvårdsverkets övergripande arbete:
Beskrivning av Naturvårdsverkets övergripande arbete när det gäller genetisk förstärkning av varg. Kontakter med andra länder, Sametinget samt med regeringen och olika organisationer om behov som finns för detta arbete.
- B. Naturvårdsverkets samordnande arbete med andra myndigheter:
Här redogörs för det arbete som Naturvårdsverket bör ha med andra myndigheter samt arbete mellan myndigheter som Naturvårdsverket bör initiera.
- C. Tillvägagångssätt när genetiskt viktig varg upptäcks eller etablerar sig i ett revir:
Följande ordning bör gälla när en genetiskt viktig varg konstaterats finnas på en plats:
1. Berörda djurägare, jägare och andra intressenter inbjuds till ett möte för att analysera det läge som råder och vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska risken för skador på tamdjur och hundar samt vilka förebyggande åtgärder som kan vidtas.
 2. Länsstyrelsen analyserar det som framkommit vid mötet och föreslår möjliga åtgärder att genomföra.
 3. I samråd med berörda djurägare och jägare genomförs föreslagna åtgärder.
 4. Avstämning av läget bör göras fortlöpande.
- D. Redovisning av vilka förebyggande åtgärder som finns tillgängliga:
Här redovisas de förebyggande åtgärder och medel som finns tillgängliga för arbete med att hantera en genetiskt värdefull varg. Förslagen skall vara till hjälp för länsstyrelserna i deras arbete när en genetiskt viktig varg är på vandring eller etablerar sig i område utanför renkötselområdet. Förslaget bör utgå från Jordbruksverkets redovisning om åtgärder för att förebygga angrepp på tamdjur av stora rovdjur (N2015/3037/FJR)². De punkter som finns i bilaga 1 redovisas här men de bör också motiveras på ett noggrannare sätt än vad som redovisats.

Källor:

1. Världsnaturfondens remissvar redovisning av regeringsuppdrag om kronhjort och diverse hemställningar avseende jakt efter kron- och dovdjur (N2015/08683/FJR)
<http://www.wwf.se/source.php/1633636/Remissvar%20-%20N2015-05179-FJR%20%20Redovisning%20av%20regeringsuppdrag%20om%20kronhjort%20.pdf>
2. Åtgärder för att förebygga angrepp på tamdjur av stora rovdjur. Redovisning av regeringsuppdrag (N2015/3037/FJR).
<https://www.jordbruksverket.se/download/18.1098e1ba1519f80c5967e42a/1450188847692/%C3%85tg%C3%A4rder+f%C3%B6r+att+f%C3%B6rebygga+angrepp+p%C3%A5+tamdjur+av+stora+rovdjur.pdf>

För Världsnaturfonden WWF

Lovisa Hagberg
Stf Naturvårdschef

Mats Forslund
Sakkunnig